

Kuratorium Oświaty
w Szczecinie

Konkurs Historyczny
dla uczniów szkół podstawowych województwa zachodniopomorskiego
w roku szkolnym 2024/2025

Etap wojewódzki

Drogi Uczniu!

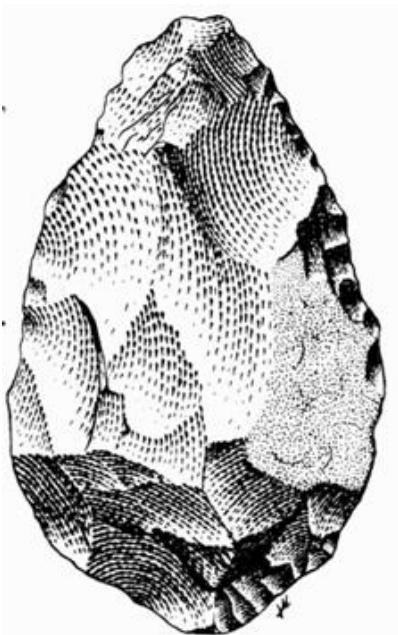
Gratulujemy osiągniętych wyników w etapie rejonowym i zakwalifikowania się do etapu wojewódzkiego.

Przed przystąpieniem do rozwiązywania tego testu prosimy, żebyś zapoznał się z poniższymi wskazówkami:

1. **Wpisz i zakoduj swój kod na karcie odpowiedzi do zadań zamkniętych, a także wpisz swój kod na karcie odpowiedzi do zadań otwartych zgodnie z poleceniem komisji konkursowej.**
2. Masz przed sobą arkusz liczący 21 strony, w nim 50 zadań, w tym:
  - A. zadania 1-40 to **zadania zamknięte**, gdzie podane są 4 odpowiedzi, z których tylko **jedna jest poprawna**; za każde poprawnie rozwiązane zadanie z tej grupy otrzymasz 1 punkt; odpowiedzi na te zadania udzielaj na **karcie odpowiedzi do zadań zamkniętych**; jeżeli się pomylisz, błędne oznaczenie otocz kółkiem i zaznacz nową poprawną odpowiedź; jeśli zaznaczysz więcej niż jedną odpowiedź bez wskazania, która jest prawidłowa, to żadna odpowiedź nie będzie uznana;
  - B. zadania 41-50 to **zadania otwarte**; punktacja za każde z tych zadań podana jest przy numerze zadania; odpowiedzi na te zadania udzielaj na **karcie odpowiedzi do zadań otwartych**;
3. Za rozwiązanie wszystkich zadań możesz otrzymać łącznie 60 punktów.
4. Odpowiedzi zapisuj używając czarnego lub niebieskiego długopisu; na kartach odpowiedzi nie używaj ołówka, gumki i korektora.
5. Uważnie czytaj wszystkie polecenia.
6. Po zakończeniu pracy sprawdź, czy udzieliłeś wszystkich odpowiedzi.
7. Czas rozwiązywania zadań: **120 minut**.

Powodzenia!

1. Na poniższej ilustracji zaprezentowano tzw. pięściak. Wskaż do czego był on najczęściej używany przez przodków współczesnego człowieka. [1 pkt.]

- A – do cięcia skór i mięsa.
- B – jako grot w strzałach.
- C – jako odważnik w pierwotnym handlu wymiennym.
- D – do rzucania, jako broń w walkach z grupami homo sapiens.

2. Zapoznaj się z poniższym fragmentem mitu o Gilgameszu, spisany pierwotnie pismem klinowym i zaznacz cywilizację (uznaną za najstarszą na świecie), która ten mit stworzyła. [1 pkt.]

Nazajutrz rano wielka chmura nadeszła, Addu nawet bogów przeraził, schronili się w górach. Spokornieli ludzie, o pomoc prosili. Sześć dni i siedem nocy trwał potop z nieba, zrównał ziemię. Dnia siódmego wszystko się skończyło, ludzie glinę się stali. Korab zatrzymał się na górze Nicir. Dnia siódmego wypuściłem gołębia, lecz ten powrócił niebawem. Tak samo jaskółka wróciła, lecz nóżki miała błotem pobrudzone. Wreszcie wypuściłem kruka, lecz ten nie wrócił już, łód odnalazłszy. Zszedłem na ten łód wraz z rodziną i przyjacielem Urszanabi. Pozostali też wysiedli, ofiary bogobojne złożyli i rozbiegli się, by ziemię zaludnić nad rzeką Purattu. Ja także ofiarę uczyniłem i kadzidła zapaliłem. Bogowie woń poczuli i jak muchy mnie, czyniącego ofiarę, obsiedli.

- A – cywilizacja egipska.
- B – cywilizacja minojska.
- C – cywilizacja żydowska.
- D – cywilizacja sumeryjska.

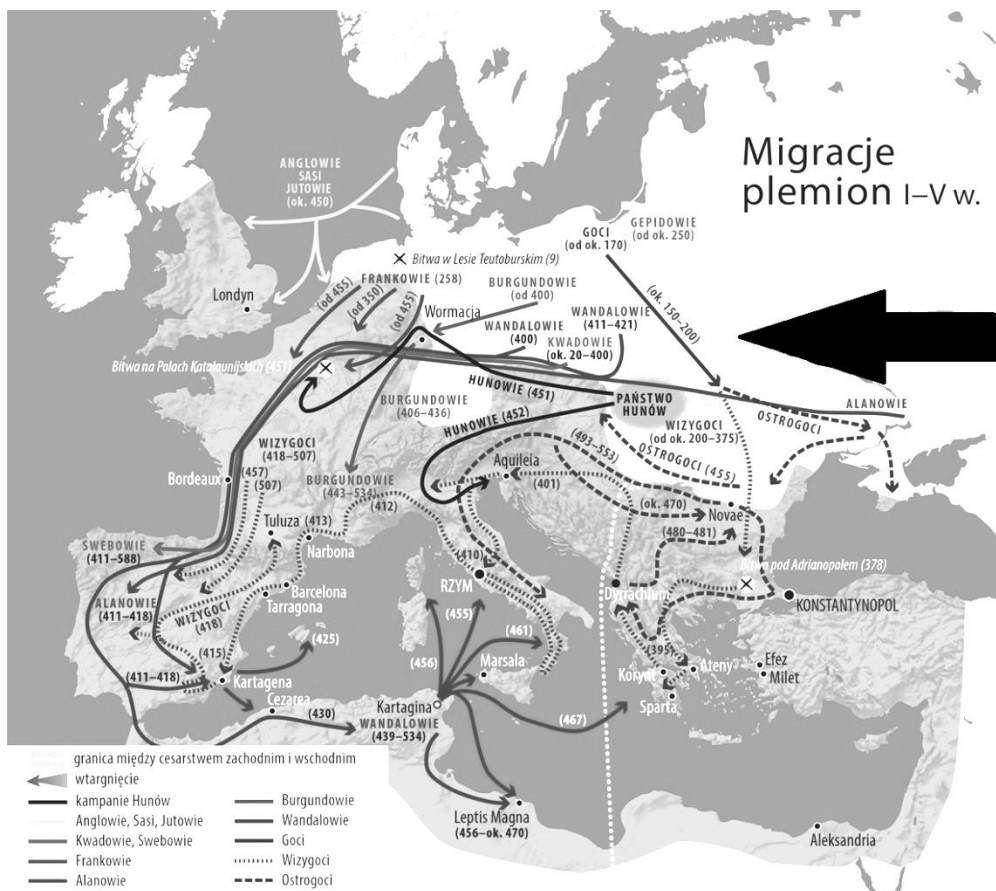
3. Wskaż, która z wymienionych starożytnych bitew w czasie wojen grecko-perskich miała miejsce **naipóźniej**. [1 pkt.]

- A – bitwa pod Platejami.
- B – bitwa pod Maratonem.
- C – bitwa pod Salaminą.
- D – bitwa w wąwozie termopilejskim.

4. Wskaż, która z wymienionych postaci **nie została** umieszczona przez Homera na kartach starożytnych eposów: „Iliady” i „Odysei”. [1 pkt.]

- A – Odyseusz.
- B – Achilles.
- C – Myron.
- D – Penelopa.

5. Wskaż, nazwę ludu, którego wtargnięcie na obszar Europy, na poniższej mapie, zaznaczono czarną grubą strzałką po prawej stronie. Miało to miejsce w IV w. i przyjmuje się, że zapoczątkowało wielką wędrówkę ludów. [1 pkt.]

- A – Hunowie.
- B – Słowianie.
- C – Mongołowie.
- D – plemiona gockie.

6. Wskaż, które z wymienionych miejsc w okresie starożytnej republiki rzymskiej było centrum życia politycznego i ekonomicznego miasta Rzymu. [1 pkt.]

- A – Panteon.
- B – Koloseum.
- C – Circus Maximus.
- D – Forum Romanum.

7. Wskaż **niepoprawną** definicję średniowiecznego pojęcia Rzesza Niemiecka. [1 pkt.]

- A – związek państw niemieckich posiadających znaczną niezależność wobec wybieranego od 911 r. władcy.
- B – główna część założonego przez Ottona I w 962 r. Świętego Cesarstwa Rzymskiego.
- C – obszar Europy tożsamy terytorialnie z pojęciem Królestwo Niemieckie.
- D – struktura państwowa powstała z ziem monarchii zachodniofrankijskiej.

8. Istotną rolę w średniowiecznej Europie odgrywała kultura rycerska. Przeczytaj poniższy fragment postanowień synodu w Charroux z 989 r. i zaznacz czego on dotyczy. [1 pkt.]

Od Bożego Narodzenia aż do poniedziałku najbliższego po święcie Trzech Króli, dalej od Wielkiego Postu aż po oktawę Zielonych Świąt, dalej wszystkie wigilie i święta i przez trzy dni w każdym tygodniu, mianowicie od czwartku wieczora aż do świtu poniedziałku - niechaj pokój panuje wszędzie, tak by nikt nie uderzył nieprzyjaciela swego.

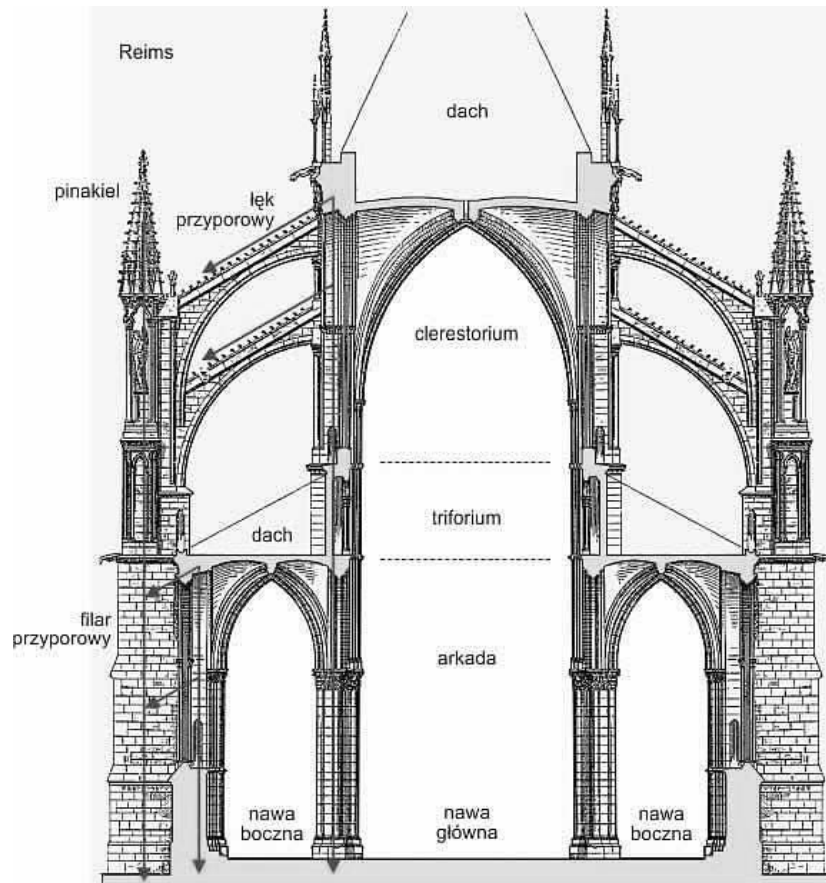
Kto by zabił w tym czasie, niechaj podlega wyrokowi śmierci. Kto by zranił, niechaj straci rękę. [...] Winni naruszenia tych zakazów podlegali ekskomunice kościelnej, następnie jako gwałciciele pokoju (violatores pacis) pociągani byli przed trybunały pokoju tworzone przez ligi biskupów i co rozsądniejszych feudalów. W razie niepoddania się winnego wyrokom trybunału liga wypowiadała mu wojnę.

- A – to zasady tzw. Pokoju Bożego mającego ograniczyć konflikty między chrześcijanami.
- B – to zasady pokoju na Bliskim Wschodzie ogłoszone muzułmanom przez krzyżowców w Królestwie Jerozolimskim.
- C – to zasady pokoju kończącego wojnę stuletnią między Francją a Anglią.
- D – to reguły stworzone dla rycerzy-mnichów, obowiązujące w zakonach rycerskich.

9. Wskaż jak nazwano w średniowiecznym mieście jej najliczniejszą warstwę społeczną, składającą się z średniozamożnych rzemieślników, drobnych kupców i właścicieli kramów. [1 pkt.]

- A – patrycjusze.
- B – plebs.
- C – kacerze.
- D – pospólstwo.

10. Dokonaj analizy poniższego przekroju gotyckiej katedry w Reims i wskaż, który z elementów konstrukcyjnych pozwalał w tym stylu architektonicznym na budowanie smuklejszych i wyższych kościołów, bez potrzeby wznoszenia grubych ścian. [1 pkt.]

- A – łęk przyporowy (łuk oporowy)
- B – clerestorium.
- C – dach.
- D – arkada.

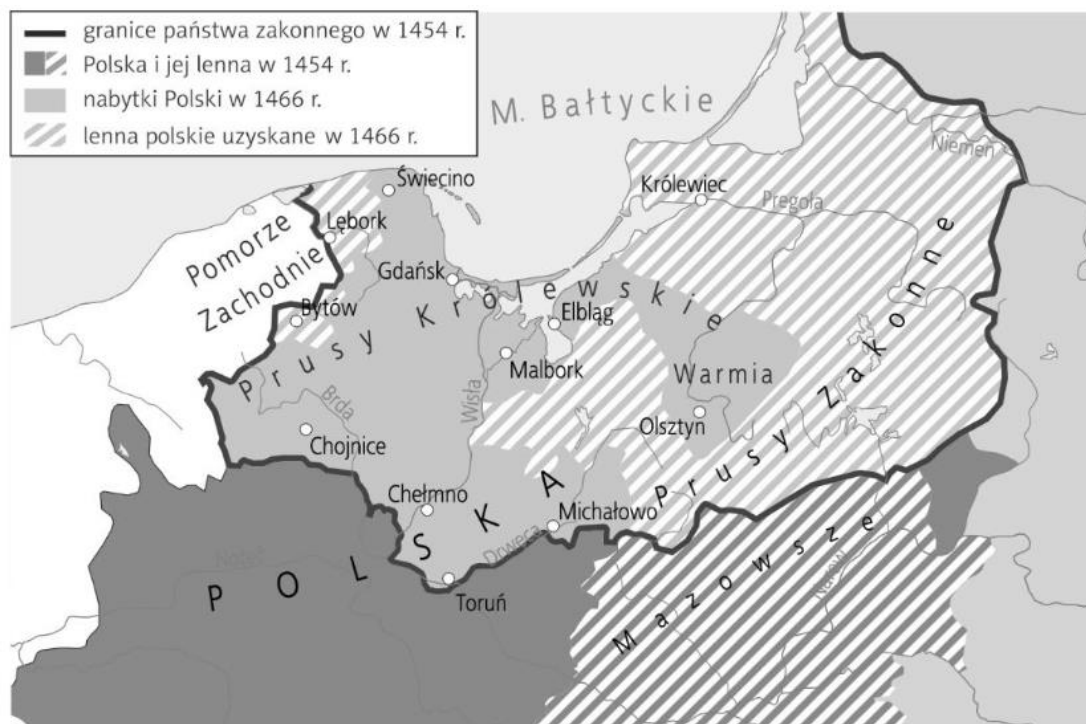
11. Wskaż wydarzenie **najwcześniejsze**. [1 pkt.]

- A – koronacja Bolesława Chrobrego.
- B – koronacja Mieszka II.
- C – pokój w Budziszynie zawarty przez Henryka II.
- D – najazd czeskiego władcy Brzetysława na Polskę.

12. Kazimierz Wielki w okresie swojego panowania dokonał wiele w dziedzinie polityki wewnętrznej. Wskaż, która z poniższych decyzji **nie została** przez niego podjęta. [1 pkt.]

- A – założył Akademię Krakowską (dzisiejszy Uniwersytet Jagielloński).
- B – jako pierwszy z polskich władców przeniósł stolicę do Krakowa.
- C – wprowadził w ramach reformy walutowej grosz krakowski.
- D – uregulował zasad funkcjonowania żup krakowskich (w Wieliczce i Bochni), umożliwiającą zwiększenie dochodów skarbu królewskiego.

13. Wskaż prawidłowy tytuł poniższej mapy. [1 pkt.]

- A – wojna trzynastoletnia.
- B – ziemie Polski i Zakonu Krzyżackiego po II pokoju toruńskim.
- C – ziemie Pomorza uzyskane w wyniku wojen ze Szwecją.
- D – granica polsko-krzyżacka za panowania Władysława Jagiełły.

14. Przeczytaj poniższy wiersz Mikołaja Reja i wskaż jego poprawną interpretację. [1 pkt.]

*Odpusty nam tu jakieś z Rzymu przedawano,
U których ołowiane pieczęci wieszano,
By było onę z nieba ku nim przyłożono:
Odpuszczajcie, chceci-li, by wam odpuszczono!
Ale gdy stamtąd listów wierzących nie mają,
Niechajże ty z ołowem tam sobie chowają;
Bo, wierz mi, kto sie trefi tam między tę tłuszcza,
Byś najwięcej odpuszczał, tobieć nie odpuszczą*

A – autor krytycznie odnosi się do reformacji i działań Marcina Lutra.

B – autor popiera zwyczaje Kościoła z przełomu XV i XVI w. polegające na sprzedaży tzw. odpustów.

C – autor krytykuje Kościół za sprzedaż odpustów.

D – autor krytykuje papieża za nadmierne wykorzystywanie zasobów łowiu w państwach europejskich.

15. Wskaż polskiego władcę, za którego panowania rozpoczęły się wojny z Moskwą o Inflanty. [1 pkt.]

A – Kazimierz Jagiellończyk.

B – Zygmunt Stary.

C – Zygmunt August.

D – Stefan Batory.

16. Wskaż, do którego typu monarchii odnoszą się słynne słowa przypisywane Ludwikowi XIV: *państwo to ja*. [1 pkt.]

A – monarchia teokratyczna.

B – monarchia despotyczna.

C – monarchia absolutna.

D – monarchia aprobująca.

17. Poniższy medal został odlany dla uczczenia jednej z formacji wojskowych Rzeczypospolitej Obojga Narodów walczącej na polach bitew w okresie nowożytnym. Wskaż, która to formacja. [1 pkt.]

- A – ciężka jazda husaria.
- B – konni pikinierzy z Litwy.
- C – kopijczycy.
- D – kirasjerzy, cudzoziemskiego autoramentu.

18. Wskaż, z którego państwa pochodzili wybitni XVII-wieczni malarze: Rembrandt van Rijn (twórca m.in. obrazu „Lekcja anatomii doktora Tulpa”) i Jan Vermeer (twórca m.in. obrazu „Dziewczyna z perłą”). Zaliczani są do twórców sztuki barokowej, ale świecka tematyka ich dzieł jest charakterystyczna dla obszarów protestantyzmu. [1 pkt.]

- A – państwa włoskie.
- B – Polska.
- C – Niderlandy.
- D – Anglia.

19. Wskaż, które z wymienionych osiągnięć **nie było** dziełem władcy Rosji Piotra I. [1 pkt.]

- A – zdobycie prowincji nadbałtyckich.
- B – budowa i przeniesie stolicy do Sankt Petersburga.
- C – przyjęcie tytułu cesarza (imperatora) Wszechrusi.
- D – przyłączenie do Rosji Krymu.

20. Wskaż poprawny tytuł poniższej mapy. [1 pkt.]

A – Linie kolejowe na ziemiach polskich w początkach XIX w.

B – Księstwo Warszawskie.

C – Działania wojenne w powstaniu listopadowym.

D – III rozbiór Polski.

21. Przeczytaj poniższy tekst źródłowy i wskaż, którego dokumentu jest to fragment. [1 pkt.]

My senatorowie, ministrowie Rzeczplitej, urzędnicy korony, tudzież urzędnicy, dygnitarze i rycerstwo korony, widząc, że już dla nas nie masz Rzeczplitej, iż sejm dzisiejszy, na niedziel tylko sześć zwołany, przywłaszczywszy sobie władzę prawodawczą na zawsze, a już przeszło przez lat półczwarta ciągle ją ze wzgardą praw uzurpując, połamiał prawa kardynale, zmiotł wszystkie wolności szlacheckiego, a na dniu 3 maja r. 1791 w rewolucję i spisek przemieniwszy się, nową formę rządu, za pomocą mieszczan, ułanów, żołnierzy, narzuconą sukcesję tronu postanowił, królowi od przysięgi, na pacta conventa wykonanej, uwolnić się dozwolił, władzę królów rozszerzył, rzeczpospolitą w monarchię zamienił, szlachtę bez posesji od równości i wolności odepchnął, wolę narodu, w instrukcjach wojewódzkich

daną, za nic poczytał, karę, nieprzyjaciół Ojczyzny wymierzoną, na tych, co by przeciw tym bezprawiom użalać się śmieli, rozciągnął, wojsko narodowe do przysięgi na bronienie ustanowionej niewoli przymusił, (...) sam pod konfederacją sejmując, konfederować się całemu narodowi, prócz siebie, zakazał (...), w wojnę szkodliwą przeciwko Rosji, sąsiadki naszej najlepszej, najdawniejszej z przyjaciół i sprzymierzeńców naszych, wplątać nas usiłował.

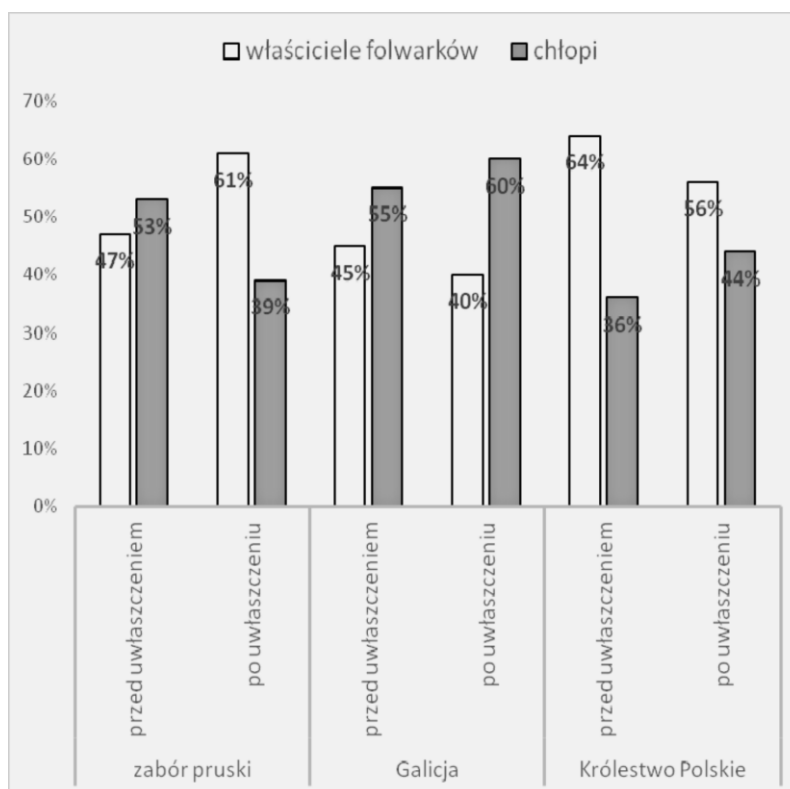
A – akt konfederacji targowickiej.

B – Konstytucja 3 Maja.

C – akt konfederacji barskiej.

D – ustawa sejmu polskiego wyrażająca zgodę na II rozbiór Polski.

22. Dokonaj analizy poniższej tabeli prezentującej strukturę własności ziemi rolnej na ziemiach polskich pod zaborami. Wskaż **poprawny** wniosek powstały w oparciu o dane z tej tabeli. [1 pkt.]

A – w wyniku uwłaszczenia największy przyrost ziemi uzyskali chłopci w zaborze pruskim.

B – przed uwłaszczeniem najmniejszy areal w ręku chłopów był w zaborze austriackim.

C – po uwłaszczeniu najmniejszy udział w ziemi rolnej mieli chłopci w Królestwie Polskim.

D – w wyniku uwłaszczenia w największym stopniu areal ziemi rolnej w ręku chłopów zwiększył się w Królestwie Polskim.

23. W XIX w. znacząco zwiększyła się liczba ludności w Europie, co wynikało ze zwiększenia wydajności w rolnictwie. Wskaż **błędnie** podaną przyczynę tych zjawisk. [1 pkt.]

A – upowszechnienie płodozmianu.

B – pojawienie się w Europie w XIX w. nowych, wydajnych rodzajów roślin: ziemniaków i kukurydzy.

C – zastosowanie pierwszych maszyn rolniczych i upowszechnienie się nawozów mineralnych opartych o przerób saletry chilijskiej.

D – rozwój transportu kolejowego i wodnego.

24. Wskaż co **nie było** konsekwencją wojny francusko-pruskiej z lat 1870-1871. [1 pkt.]

A – zapłata przez Niemcy kontrybucji na rzecz Francji.

B – zjednoczenie Niemiec i powstanie Cesarstwa Niemieckiego (II Rzeszy).

C – przyłączenie do Niemiec Alzacji i Lotaryngii.

D – powstanie III Republiki Francuskiej.

25. Na ziemiach polskich, w XIX w. pojawiła się nowa warstwa społeczna – inteligencja.

Wskaż jaka starsza warstwa społeczna stanowiła jej główny trzon. [1 pkt.]

A – grupa wykształconych chłopów.

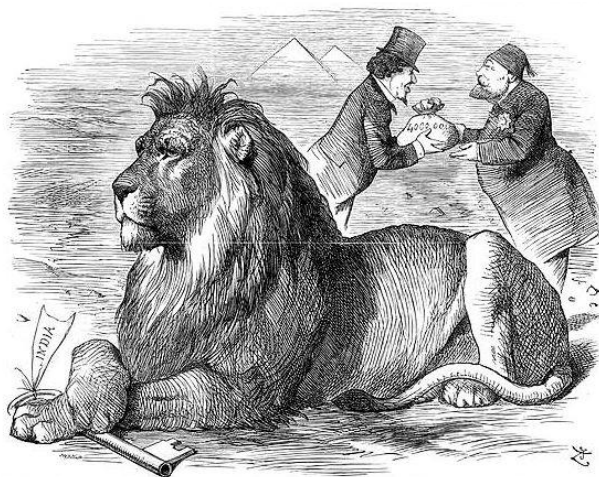
B – grupa zubożałych szlachciców przenoszących się do miast.

C – wykwalifikowana klasa robotnicza.

D – sekularyzowani przez władze rosyjskie polscy zakonnicy.

26. Poniższa karykatura powstała w okresie kolonialnym. Przyjrzyj się ilustracji oraz podpisom pod nią umieszczonym i wskaż jakie państwo uosabia przedstawiony na niej lew.

[1 pkt.]

Napis na worku: 4 000 000 £. Napis przy kluczu: *Indie*.

A – Turcja.

B – USA.

C – Wielka Brytania.

D – Indie.

27. Wskaż błędnie przyporządkowaną parę łączącą polskiego twórcę z przełomu XIX i XX w. oraz jego dzieło. [1 pkt.]

A – Maria Konopnicka – „Rota”.

B – Konrad Prószyński (Kazimierz Promyk) – „Elementarz”.

C – Jan Matejko – „Stańczyk”.

D – Henryk Sienkiewicz – „Lalka”.

28. Wskaż poprawny argument dowodzący, że w 1916 r. doszło do przełomu w sprawie polskiej w okresie I wojny światowej. [1 pkt.]

A – w tzw. Akcie 5 listopada władcy Niemiec i Austro-Węgier zapowiedzieli powstanie Królestwa Polskiego, umiędzynaradawiając tym samym sprawę polską.

B – wybuchła rewolucja w Rosji i nowe rosyjskie władze zgodziły się na niepodległy byt państwa polskiego.

C – do wojny weszły USA, przesądzając o klęsce państw centralnych i odrodzeniu niepodległej Polski.

D – powstała we Francji tzw. błękitna armia pod dowództwem gen. J. Hallera, której udział w walkach na froncie zachodnim skłonił Francuzów do poparcia odrodzenia Polski.

29. Przeczytaj poniższą Odezwę Centralnego Komitetu Wykonawczego PPS z 13 V 1926 r. i wskaż jakiej partii przewodził podkreślony w tekście polityk. [1 pkt.]

Rząd Wincentego Witosa, oparty o sprzysiężenie najczarniejszej reakcji faszystowsko-monarchistyczno-paskarskiej przeciwko najważniejszym interesom państwa i jego konstytucji, przeciwko masom ludowym, pozbawionym chleba i pracy, przeciwko masom włościańskim, którym się należy ziemia i praca, rząd geszeftów i zysków osobistych – jest zgubą i zakałą Polski. Dalsze trwanie tego rządu – to nieustanna prowokacja ludzi uczciwych, to wyzwanie rzucone w twarz wszystkim ludziom, dążącym do odrodzenia i zbawienia kraju. Rząd ten musi zniknąć. Do głosu przyjść musi wola szerokich mas ludowych miast i wsi, walczących o prawo, o pracę i sprawiedliwość społeczną.

- A – Polska Partia Socjalistyczna.
- B – Komunistyczna Partia Polski.
- C – Polskie Stronnictwo Ludowe - „Piast”.
- D – Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem.

30. Wskaż, czego dotyczył tzw. mały traktat wersalski podpisany w 1919 r. [1 pkt.]

- A – warunków pokoju jakie musiały spełnić Niemcy wobec wszystkich państw zwyciężskich.
- B – m.in. ochrony mniejszości narodowych w Polsce, Czechosłowacji, Rumunii, Grecji, Królestwie SHS.
- C – warunków pokoju z Węgrami, Bułgarią i Turcją.
- D – porozumienia antywęgierskiego między Czechosłowacją, Jugosławią i Rumunią (tzw. mała ententa).

31. Wskaż, którą literą na poniższej mapie środkowej Europy zaznaczono obszar zajęty przez Niemcy jesienią 1938 r. [1 pkt.]

A B C D

32. Zaznacz, która rzeka zgodnie z podpisanym 23 VIII 1939 r. patem Ribbentrop-Mołotow **nie była** granicą „stref interesów” między Niemcami a ZSRR. [1 pkt.]

- A – Bug.
- B – Wisła.
- C – Narew.
- D – San.

33. Na przełomie maja i czerwca 1940 r. w mediach światowych bardzo często mówiono o Dunkierce. Wskaż, co wtedy działo się w tym miejscu. [1 pkt.]

- A – to miejsce desantu wojsk brytyjskich, francuskich i polskich na obszarze Norwegii.
- B – to miejsce skąd Brytyjczycy dokonywali ewakuacji swoich żołnierzy z Francji.
- C – to miejsce podpisania rozejmu z Niemcami przez francuski rząd P. Petaina.
- D – to miejsce walk polskich żołnierzy Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich.

34. Zaznacz, co oznacza skrót NKWD. [1 pkt.]

- A – Ludowy Komisariat Spraw Wewnętrznych, czyli ministerstwo, które kontroloowało w ZSRR policję polityczną i częściowo służby specjalne.
- B – Narodowo-Komunistyczna Partia Ludowa, czyli partia sprawująca władzę w ZSRR, nazywana bolszewikami.
- C – Międzynarodowa Komisja Ukarania Zbrodni Nazistowskich, która doprowadziła do procesu norymberskiego.
- D – Ludowy Komisariat Zaopatrzenia Przemysłu, czyli ministerstwo, które miało przygotować demontaże i reparacje z Niemiec.

35. Wskaż wydarzenie **naipóźniejsze**. [1 pkt.]

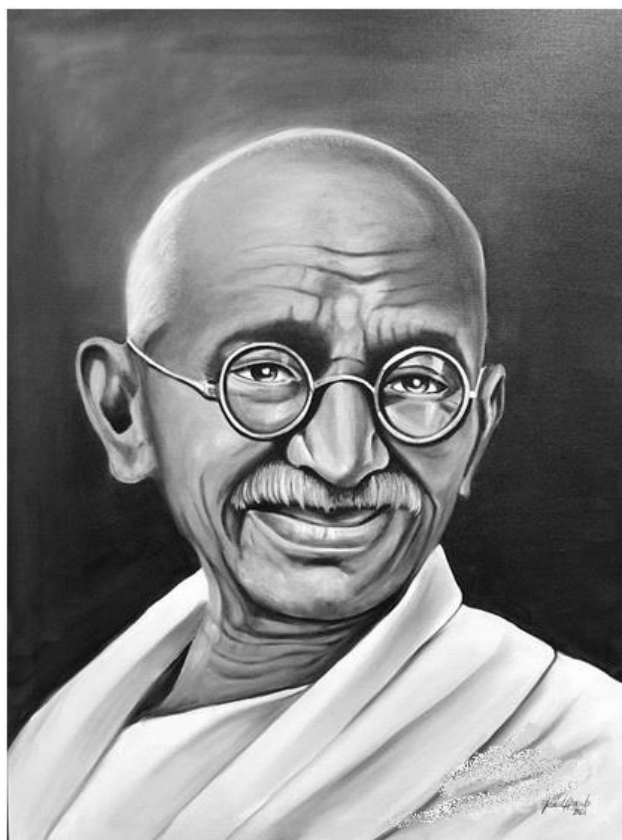
- A – powstanie w Getcie Warszawskim.
- B – powstanie warszawskie.
- C – początek rzezi wołyńskiej.
- D – początek planu „Burza”.

36. Wskaż co oznaczał w trakcie II wojny światowej poniższy znak, malowany na murach polskich miast pod okupacją niemiecką. [1 pkt.]

- A – Armia Krajowa.
- B – powstanie warszawskie.
- C – Polska walcząca.
- D – Polska wygra.

37. Poniższa ilustracja przedstawia przywódcę Indii, który doprowadził w drugiej połowie lat 40-tych XX w. do dekolonizacji tego kraju. Wskaż jego imię i nazwisko. [1 pkt.]

- A - Mahatma Gandhi.
- B - Nelson Mandela.
- C - Indira Gandhi.
- D - Hajle Syllasje.

38. Wskaż, której z wymienionych zmian w Kościele katolickim **nie wprowadził** Sobór Watykański II, obradujący w latach 1962-1965. [1 pkt.]

- A – w liturgii łacinę zastąpiły języki narodowe.
- B – kapłani odprawiają nabożeństwo stojąc twarzą do wiernych.
- C – rozpoczęto dialog ekumeniczny z innymi kościołami.
- D – kadencyjność papieży.

39. Wskaż, o kim mówi autor w podkreślonym fragmencie artykułu naukowego o prześladowaniach komunistycznych w Polsce w pierwszych latach po II wojnie światowej. [1 pkt.]

Terror władzy lat powojennych dotyczył opozycji wobec komunistów, opozycji legalnej i nielegalnej - członków formalnie współrządzącego krajem Polskiego Stronnictwa Ludowego i przedstawicieli Kościoła katolickiego, a także kontynuatorów oporu poakowskiego - członków konspiracyjnych organizacji niepodległościowych: NOW, WiN, NSZ, ROAK i innych prezentowanych ówczesnej opinii jako członków „reakcyjnych band podziemnych”. Terror dotyczył w szczególności wsi polskiej, dobrych gospodarzy określanych mianem „kułaków”, młodzieży skazywanej bez politycznych przyczyn, a wreszcie oficerów i żołnierzy Wojska Polskiego, także Milicji Obywatelskiej, którym zarzucano nierzadko wymaginowane spiski, szpiegostwa i inne przestępstwa.

- A – członkowie UPA.
- B – tzw. żołnierze wyklęci.
- C – sanacyjni oficerowie wracający z Zachodu.
- D – bandyci napadający na Polaków na Ziemiach Zachodnich Polski.

40. Wskaż, kto jako pierwszy rzuciła hasło „budujemy druga Polskę”. [1 pkt.]

- A – Bolesław Bierut.
- B – Edward Gierek.
- C – Tadeusz Mazowiecki.
- D – Czesław Miłosz.

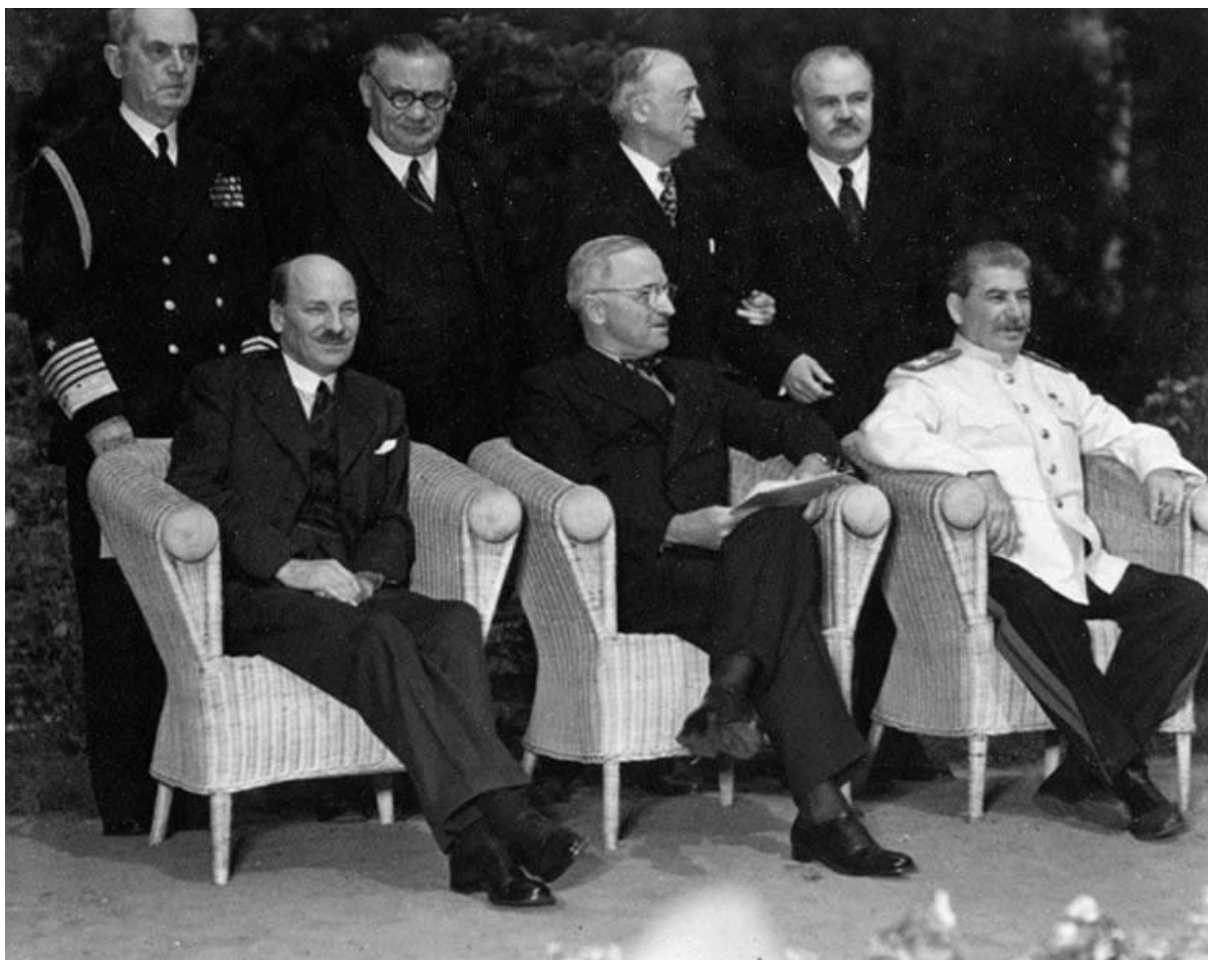
ZADANIA OTWARTE

Europa po zakończeniu II wojny światowej (1945-1949)

Odpowiedzi wpisuj na odrębnej KARCIE ODPOWIEDZI do zadań otwartych

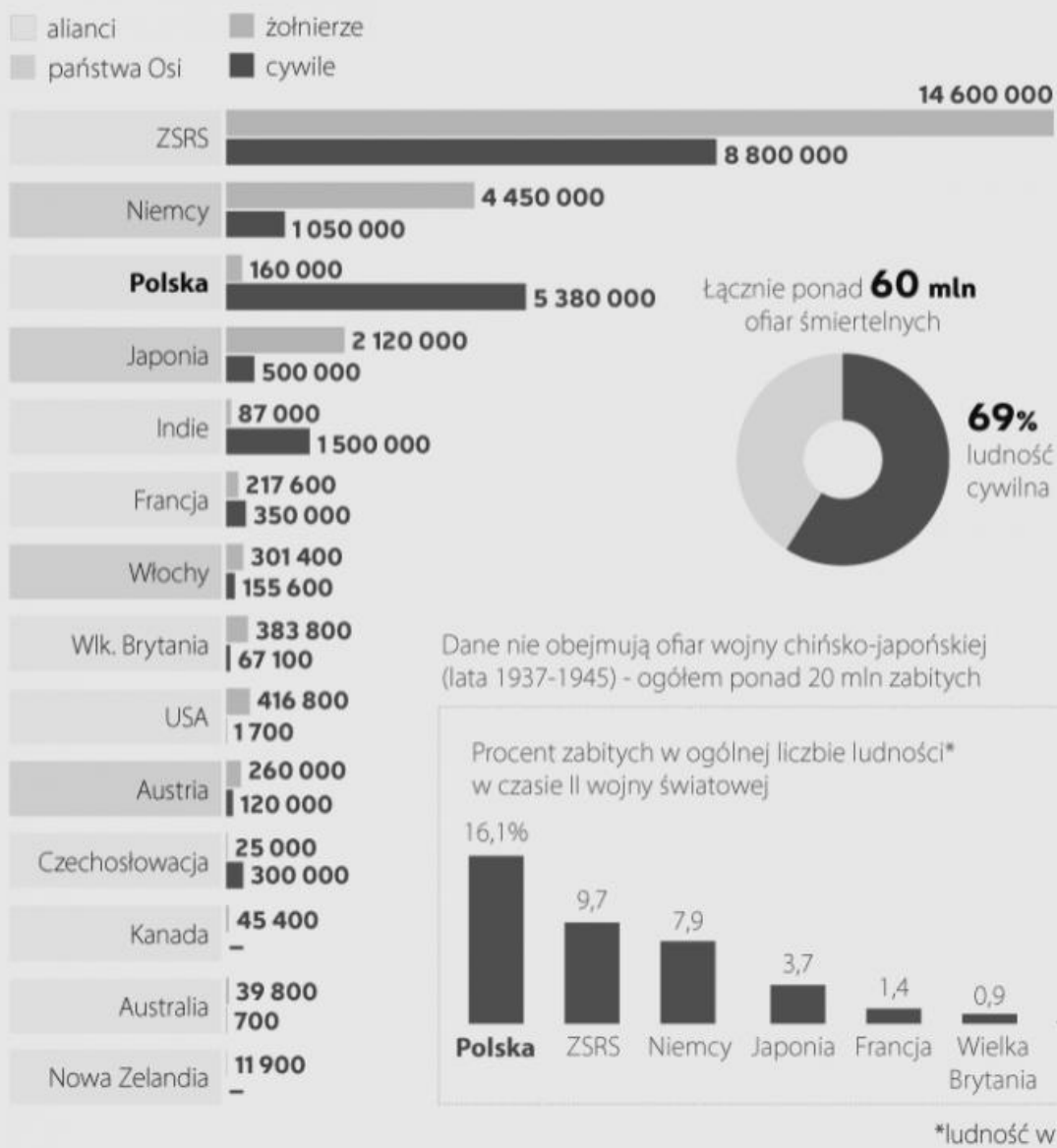
Przy każdym zadaniu podana jest liczba punktów, które można uzyskać za prawidłową odpowiedź.

41. Podaj nazwiska polityków siedzących na tym zdjęciu, zrobionym na zakończenie konferencji w Poczdamie. [3 pkt.]

42. Dokonaj analizy poniższych danych statystycznych i wyjaśnij dlaczego uważa się, że państwo polskie odniosło w trakcie II wojny światowej największe straty ludnościowe. [1 pkt.]

Ofiary II wojny światowej

43. Na poniższej mapie zmian granicznych, które zaszły po 1945 r. w środkowej Europie, poprzez **XX** zaznaczono krainę, która do 1939 r. była częścią Czechosłowacji.

Podaj:

a. jak nazywana była ta kraina.

b. do którego państwa została ona przyłączona po II wojnie światowej.

[2 pkt.]

44. W 1949 r. na obszarze okupowanym przez 4 mocarstwa w Niemczech powstały 2 państwa niemieckie – RFN i NRD. Rozwiń oba skróty. [2 pkt.]

45. Przeczytaj poniższe fragmenty przemówienia Winstona Churchilla na Uniwersytecie w Zurychu 19 IX 1946 r. i odpowiedz na poniższe pytania. [3 pkt.]

- Co spowodowało „zubożenie Europy” oraz cierpienie „głodnych, znękanych i zdezorientowanych ludzi” i co W. Churchill nazywa „tragedią Europy”?
- Jakie historyczne wydarzenia spowodowały, że w swoim przemówieniu W. Churchill pisze iż „pierwszym krokiem do ponownego założenia europejskiej rodziny musi być partnerstwo między Francją i Niemcami” ?
- Czy według W. Churchilla Wielka Brytania winna być częścią „Stanów Zjednoczonych Europy” ?

Chciałbym mówić dziś o tragedii Europy [...]. Jaka jest sytuacja zubożałej Europy? Niektóre z mniejszych państw wprawdzie wyzdrowiały, ale na dużych obszarach ogromne rozedrgane masy cierpiących, głodnych, znękanych i zdezorientowanych ludzi czekają w swoich zniszczonych miastach i domach, wpatrując na horyzoncie nadejścia jakiejś nowej formy tyranii lub terroru. [...] Jednak istnieje pewien środek. Środek, który [...] mógłby [...] w ciągu kilku lat przeistoczyć wizerunek Europy, lub przynajmniej jej znaczną część, na obraz dzisiejszej, wolnej i szczęśliwej Szwajcarii. Na

czym miałby polegać ten suwerenny środek? Na przywróceniu europejskiej konstrukcji, przynajmniej na tyle, na ile potrafimy, i nadaniu jej formy struktury, pozwalającej na bezpieczne życie w wolności i w pokoju. [...] Gdyby Europa zjednoczyła się kiedyś we wspólnym dziedzictwie, trzysta lub czterysta milionów ludzi, które ją zamieszkują, cieszyłyby się bezbrzeżnym szczęściem, dobrobytem i chwałą... Musimy, na tyle, na ile potrafimy, odtworzyć Europejską Rodzinę, i nadać jej ramy, dzięki którym będzie żyć w pokoju, bezpieczeństwie i wolności. Musimy zbudować swego rodzaju Stany Zjednoczone Europy. To jedyny sposób, by setki milionów ciężko pracujących ludzi może odzyskać zwykłą przyjemność i nadzieję, która czyni życie wartościowym. [...] Pierwszym krokiem do ponownego założenia europejskiej rodziny musi być partnerstwo między Francją i Niemcami. Tylko w ten sposób może Francja odzyskać moralne przewodnictwo w Europie. Nie może być żadnego odrodzenia Europy bez silnej duchowo Francji i silnych duchowo Niemiec. Struktura Zjednoczonych Stanów Europy, jeżeli zostaną dobrze, poprawnie zbudowane, musi być taka, by siła gospodarcza poszczególnych krajów nie miała wielkiego znaczenia. Małe narody znaczą tak samo wiele, jak i duże, i swój honor budują poprzez wspólną pracę na rzecz wspólnej sprawy. [...] Francja i Niemcy muszą wspólnie objąć przywództwo w tym wielkim zadaniu. [...] Pierwszym praktycznym krokiem byłoby utworzenie Rady Europy. Jeśli na początku wszystkie państwa Europy nie będą skłonne lub zdolne do przystąpienia do Unii, musimy jednak przystąpić do zgromadzić i połączyć tych, którzy chcą i tych, którzy mogą. Zbawienie zwykłych ludzi każdej rasy i każdego kraju od wojny lub niewoli musi być ustanowione na solidnych fundamentach i musi być strzeżone przez gotowość wszystkich mężczyzn i kobiet, by raczej umrzeć niż poddać się tyranii. W całej tej pilnej pracy Francja i Niemcy muszą wspólnie objąć przywództwo. Wielka Brytania, Brytyjska Wspólnota Narodów, potężna Ameryka i ufam, że Rosja Sowiecka - bo wtedy rzeczywiście wszystko będzie dobrze - muszą być przyjaciółmi i patronami nowej Europy i muszą bronić jej prawa do życia i blasku prawo do życia i błyszczenia. Dlatego mówię wam: niech powstanie Europa!

46. Po 1947 r. wiele towarów przywożonych z USA do Europy oznakowanych było poniższym logiem. Podaj jak popularnie nazywała się akcja, w ramach której dokonywano tych transportów. [1 pkt.]

(na logu napis: *Dla odbudowy Europy, sponsorowane przez USA*)

47. Podaj nazwisko komunistycznego przywódcy jednego z państw europejskich, który nie podporządkował się J. Stalinowi i ochronił swoje państwo przed sowietyzacją. [1 pkt.]

48. Wyjaśnij okoliczności tego zdjęcia z 1949 r., pokazującego rozradowanych berlińczyków. (na ciężarówce napis: *Hura, my wciąż żyjemy*) [1 pkt.]

49. Podaj jak inaczej nazywana jest doktryna Trumana ogłoszona przez prezydenta USA 12 III 1947 r. [1 pkt.]

50. Poniższe zdjęcie zrobiono w 4 IV 1949 r. podczas podpisywania pewnego paktu. Podaj 5 państw, których przedstawiciele złożyli wtedy pod tym dokumentem swoje podpisy. [5 pkt.]

